

[Elmqvist.]

lene vil udøve deres Myndighed uden at være alt for rigoristiske og med rimelig Hensyntagen til alle Sider, gaar det vel nok.

I øvrigt synes jeg, der kan rejses nogen Tvivl om, hvorvidt Lovforslagets Bestemmelser er helt rigtige med Hensyn til Fastsættelsen af, hvad der skal betales tilbage i Tilfælde af, at Renten er urimelig. Der staar i § 4, at Nedsættelsen rammer ogsaa de Rentebeløb, der forfalder eller betales, efter at Sagen er rejst over for Panthaveren. Efter dette skulde den altsaa ikke kunne ramme den Rente, der er taget før den Tid, Sagen bliver rejst. Herved svækkes efter min Mening i nogen Grad den Bestemmelse, hvorefter man kan komme den for høje Rente til Livs. Man maa huske, at saa længe Laantageren har Brug for at beholde Laanet, vil han være meget betænkelig ved overhovedet at rejse Sag angaaende den for høje Rente, idet han da kan risikere at faa Laanet sagt op. Paa den anden Side kan jeg godt se, at der maaske kan være nogen Vanskelighed ved at give en Laantager Adgang til at gaa alt for mange Aar tilbage i Tiden; det kan være vanskeligt efter mange Aars Forløb at bedømme Forholdene paa det Tidspunkt, da Laanet begyndte, helt rigtigt. Jeg synes imidlertid, der her er et Spørgsmaal, som kunde tiltrænge lidt Klaring, men vi kan jo faa Lejlighed til at drøtte det i det Udvalg, som jeg af den ærede foregaaende Talers Udtalelser forstaar at man ønsker nedsat til Behandling af dette vigtige Lovforslag.

I Lovforslaget siges, at Bestemmelsen i § 2 om Forbud imod at tage Underkurs ud over et mindre Fradrag ikke er til Hinder for Anvendelse af Skadesløsbreve eller Haandpantssætning at tinglyste Ejerpantebreve til Sikkerhed for Byggelaan eller Laan og Kreditter, der kan opsiges fra begge Sider i det mindste hver 3die Maaned med højst 1 Maanedes Varsel, eller for andre Laan, om hvis Midlertidighed der ikke kan rejses Tvivl. Ogsaa denne Bestemmelse kan maaske trænge til lidt nærmere Forklaring.

Banklaan i fast Ejendom bliver næsten altid ordnet gennem Ejerpantebrev eller Skadesløsbrev, og det er næsten altid Laan med korte Opsigelsesfrister. Naar der imidlertid staar i Forslaget, at det skal

være Laan, om hvis Midlertidighed der ikke kan rejses Tvivl, saa er jeg ikke ganske klar over, om dette betyder, at Undtagelsen ogsaa gælder med Hensyn til Banklaan, for hvilke der vel er fastsat den korte Opsigelsesfrist, men hvor Forudsætningen alligevel er f. Eks. en 10-aarig Periode. Det er nemlig det almindelige ved Banklaan i fast Ejendom, at de kan opsiges med 14 Dages Varsel fra Laangivernes Side, men det aftales som oftest mundtligt, og det bekræftes indirekte gennem Afdragsvilkaarene, at disse Laan, hvis der ikke sker noget særligt, fortsætter med at løbe saa og saa længe. Hvis jeg f. Eks. for en Klient søger et Laan i en fast Ejendom, bliver det med 14 Dages Opsigelse, men det bliver straks fastsat, at hvis der ikke sker noget særligt, løber det videre, og at det skal afdrages med 10 pCt. om Aaret. Det vil altsaa sige, at man indirekte yder et Laan med 10 Aars Varighed, men det er efter Bankens Opfattelse et midlertidigt Laan, som kan opsiges med 14 Dages Varsel. Maaske kan vi i Udvalget faa lidt mere Klarhed ogsaa med Hensyn til dette Spørgsmaal.

I øvrigt har Bankerne som nævnt ikke været hemmet af den Rentelov, vi hidtil har haft. Bankerne har uanset Loven taget den Rente, som de har ment at maatte have ved Udlaan i fast Ejendom, og de har i de senere Aar som oftest gjort det derigennem, at de har givet Laan mod Udstedelse af Ejerpantebreve; private har vist ogsaa i nogle Tilfælde gjort det. I Øjeblikket er den effektive Rente i den Egn, hvor jeg bor, 6 pCt. Heroverfor staar en Indlaansrente af 3,5 pCt. paa tre Maanedes Opsigelse, 3 pCt. paa almindelig Opsigelse og 2 pCt. paa Folio efter Nedsættelsen i Juli Maaned sidste Aar. Det ærede Medlem Hr. Hassing-Jørgensen har i det andet høje Ting rejst det Spørgsmaal, om det er naturligt, at Bankerne tager saa stor en Udlaansrente i Forhold til den Indlaansrente, de yder. Jeg er imidlertid klar over, at det er meget vanskeligt for Bankerne at sætte Udlaansrenten ned under de Forhold, vi lever under, der bl. a. giver sig Udslag i, at Bankerne maa tage mange ledige Kapitaller ind, som de slet ikke har Brug for, og af hvilke de dog gerne vil yde en vis beskedent Rente.

Der er derfor formentlig ikke noget